

RAPPORT

Quickscan Natuurwetgeving Horst 58 te Gilze

Opdrachtgever

Ordito Gilze BV
Postbus 94
5126 ZH Gilze

Projectnummer

Aeres Milieu projectnummer AM16303

Status rapport

Definitief

Contactgegevens

Aeres Milieu B.V.
Postbus 1015
6040 KA ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
(f) 0475 – 321 967
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

Autorisatie

Opsteller rapport:

paraaf datum

ir. J.P.M. Hovens
ir. G. Hovens
(Faunaconsult)

19 oktober 2016

Kwaliteitscontrole:

paraaf datum

ing. T.K.P.G. Thijssen

10 november 2016

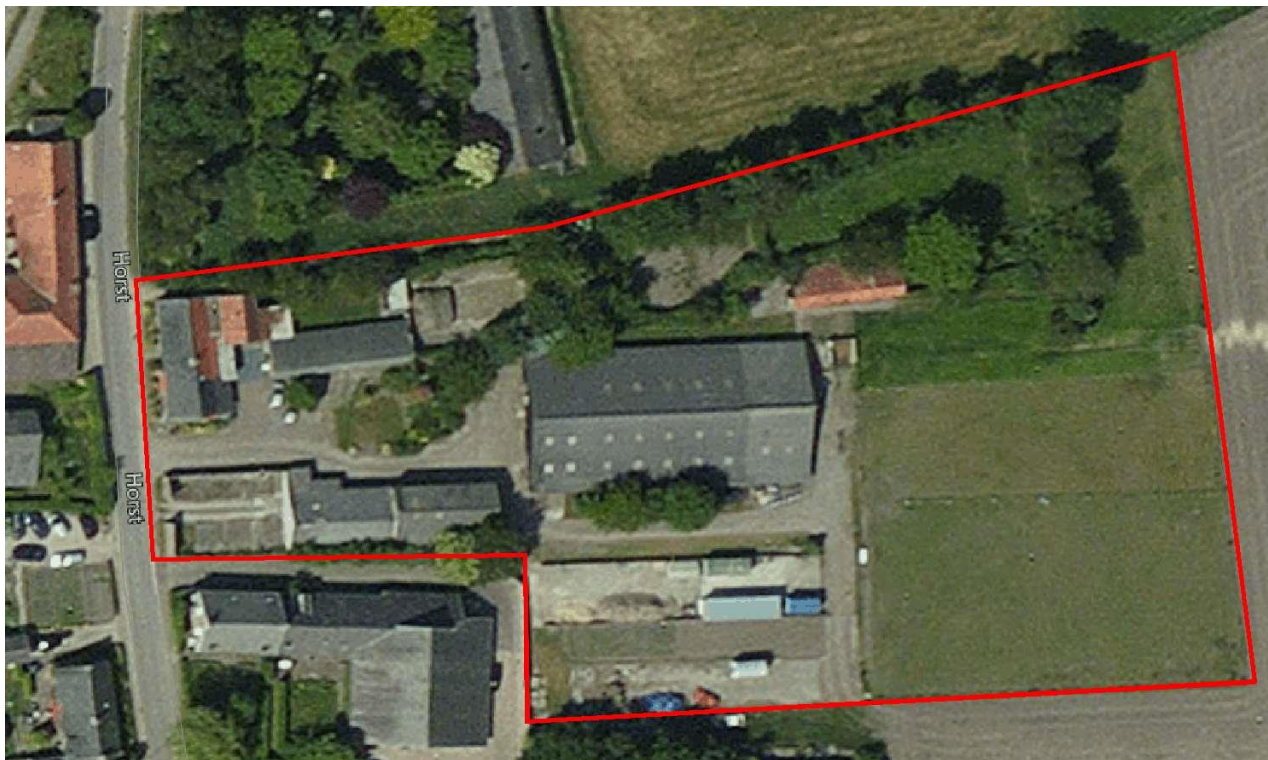
INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel en status van dit document	4
1.3 Leeswijzer	5
2 WET- EN REGELGEVING	6
2.1 Inleiding	6
2.2 Flora- en faunawet	6
2.3 Natuurbeschermingswet 1998	6
2.4 Natuurnetwerk Nederland	6
3. WERKWIJZE	8
3.1 Beschrijving van de werkzaamheden	8
3.2 Werkwijze quickscan	8
4. AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN	9
4.1 Beschrijving plangebied	9
4.2 Natuurbeschermingswet 1998	11
4.3 Natuurnetwerk Brabant	12
4.4 Flora- en faunawet	13
5. EFFECTBESCHRIJVING EN -BEOORDELING	17
5.1 Natuurbeschermingswet 1998	17
5.2 NatuurNetwerk Brabant	17
5.3 Flora- en faunawet	17
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	18
6.1 Natuurbeschermingswet 1998	18
6.2 NatuurNetwerk Brabant	18
6.3 Flora- en faunawet	18
Literatuur	19
Bijlage 1. Flora- en faunawet	20

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van Ordito Gilze heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd op de locatie Horst 58 te Gilze. De aanwezige gebouwen en verharding zullen grotendeels worden gesloopt, waarna er drie nieuwe woningen met bijgebouwen worden gerealiseerd (zie figuur 1.1).

Figuur 1.1. De planlocatie (rood omlijnd).

In deze quickscan natuurwetgeving is nagegaan welke effecten de ingreep heeft op lokaal voorkomende beschermde flora en fauna (Flora- en faunawet). Daarnaast is nagegaan welke invloed de ingreep heeft op beschermde Natura 2000-gebieden (Natuurbeschermingswet 1998) en overige beschermde natuurgebieden.

1.2 Doel en status van dit document

Het risico bestaat dat het plangebied deel uitmaakt van leefgebieden van diverse beschermde soorten. Dit document geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en mogelijke effecten als gevolg van het project.

Het doel van dit document is om vast te stellen of de natuurwetgeving de geplande ontwikkeling in de weg staat. De ingreep kan een negatief effect hebben op beschermde natuurwaarden (plant- en diersoorten en bijbehorende leefgebieden) en beschermde gebieden. Dit document geeft aan of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de minimale onderzoekinspanning vanuit de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische HoofdStructuur, EHS). Daarnaast worden mitigerende (verzachtende) maatregelen aangegeven om significant negatieve effecten op voorhand te voorkomen en daarmee te voldoen aan de natuurwetgeving.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van de relevante wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft de geplande werkzaamheden en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden.

In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven. Hoofdstuk 5 beschrijft de effecten van de voorgenomen ingreep op Natura 2000- gebieden (de voortoets), de in en nabij het plangebied aanwezige natuurwaarden, evenals de mogelijke overtredingen op de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen weer.

2 WET- EN REGELGEVING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op de juridische bescherming van de Nederlandse natuur. De belangrijkste wetten die de natuur in Nederland beschermen zijn de Natuurbeschermingswet, de Flora- en faunawet en de Boswet. Het kabinet wil deze wetten samenvoegen tot 1 wet, namelijk de Wet natuurbescherming. Het is nog niet bekend wanneer de nieuwe natuurwet ingaat.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden en richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij onder meer om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen en een aantal vissen. In de wet is onder andere bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden (Algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Daarnaast dient een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (Algemene zorgplicht, artikel 2). Verder is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten, holen en vliegroutes, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen, maar ook voor beheer en onderhoud. De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Flora- en faunawet is opgenomen in hoofdstuk 5. In Bijlage 1 is uitgebreide informatie over de Flora- en faunawet opgenomen.

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Met de Natuurbeschermingswet 1998 wordt de bescherming van specifieke natuurgebieden in Nederland geregeld. De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en van het Verdrag van Ramsar zijn in deze wet opgenomen (zie www.natura2000.nl). De Vogelrichtlijn richt zich op de bescherming van alle wilde vogels en hun belangrijkste leefgebieden in de EU. De Habitatrichtlijn richt zich op de bescherming van zeldzame, bedreigde of inheemse plant- en diersoorten en habitats. Het Verdrag van Ramsar regelt de bescherming van wetlands ofwel draslanden (zoals moerassen, meren, rivierdelta's en kustzones van zeeën). Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wordt deze flora en fauna duurzaam beschermd. In juridische zin komt Natura 2000 voort uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen, in Nederland vertaald in de Natuurbeschermingswet.

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die binnen een aangewezen Natura 2000-gebied liggen, komen te vervallen. De buiten de Natura 2000-gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Natuurbeschermingswet is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland, vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan het provinciale beleid is opgenomen in hoofdstuk 5.

3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van de werkzaamheden

Een deel van de bestaande vegetatie, de verhardingen en de meeste bebouwing worden verwijderd, waarna er drie woningen met tuinen worden gerealiseerd (zie figuur 3.1).

Figuur 3.1. De voorgestane situatie.

3.2 Werkwijze quickscan

Deze quickscan natuurwetgeving is uitgevoerd door middel van een veldbezoek en een literatuurstudie. Op 14 oktober 2016 heeft Faunaconsult het plangebied en de omgeving ervan bezocht voor een habitatgeschiktheidsonderzoek. Hierbij werd beoordeeld voor welke plant- en diersoorten het plangebied een geschikte habitat biedt. Waarnemingen van soorten in het plangebied zijn genoteerd. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Alle gebouwen in het plangebied werden van buiten en van binnen geïnspecteerd op uilennesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten. Daartoe werd gebruik gemaakt van een ladder, zaklamp en boomcamera.

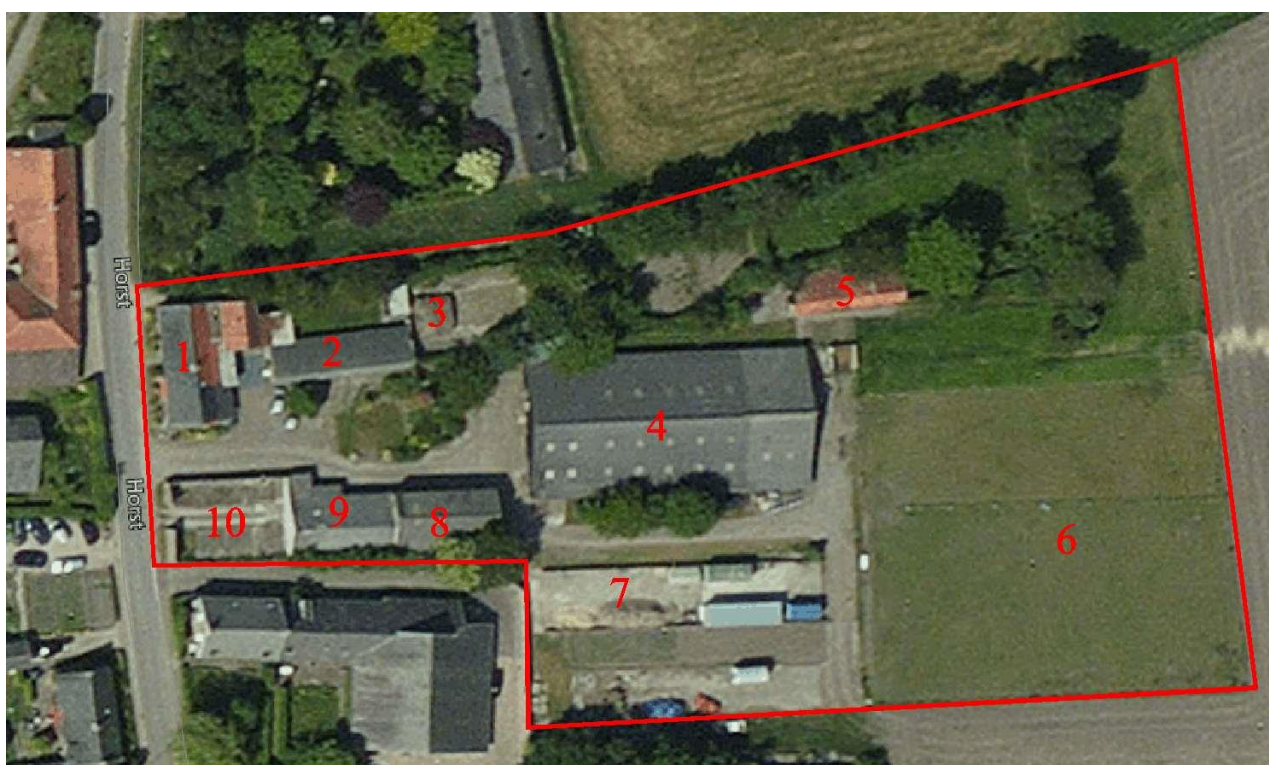
Het bureauonderzoek is gebaseerd op vrij verkrijgbare verspreidingsbronnen en waarnemingen van soorten:

- Synbiosys alterra (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase).
- RAVON (www.ravon.nl). Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen.

4. AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN

4.1 Beschrijving plangebied

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 4.1.1. Het plangebied bestaat uit een woonhuis (zie grote foto voorzijde) met een aangrenzende schuur, een schuur met een dak van eternieten golfplaten (foto linksboven voorzijde), een polyester overkapping van een voormalig zwembad (foto rechtsonder voorzijde), een verwilderde tuin, een voormalige koeienstal (die thans als caravanstalling wordt gebruikt; zie figuur 4.1.2.), een vervallen schuurtje, een weiland dat tijdens het veldbezoek door enkele paarden werd begraasd, twee voormalige voerkuilen, een halfopen machineloods (zie figuur 4.1.3.) en een voormalige varkensstal, waarvan deels het dak is verwijderd (zie figuur 4.1.4.). In het weiland groeien algemene soorten als ridderzuring, kruipende boterbloem, grote weegbree en paardenbloem. In de tuinen groeien voornamelijk tuinplanten als Thuja en Servische spar.

Figuur 4.1.1. Het plangebied (rood omlijnd).

- 1 = Woonhuis met aangrenzende schuur
- 2 = Schuur met golfplaten dak en eternieten plafond
- 3 = Polyester overkapping voormalig zwembad
- 4 = Voormalige koeienstal
- 5 = Vervallen schuurtje
- 6 = Weiland met paarden
- 7 = Voormalige voerkuilen
- 8 = Halfopen machineloods
- 9 = Voormalige varkensstallen (waarvan deels het dak is verwijderd)

Figuur 4.1.2. De voormalige koeienstal.

Figuur 4.1.3. De halfopen machineloods.

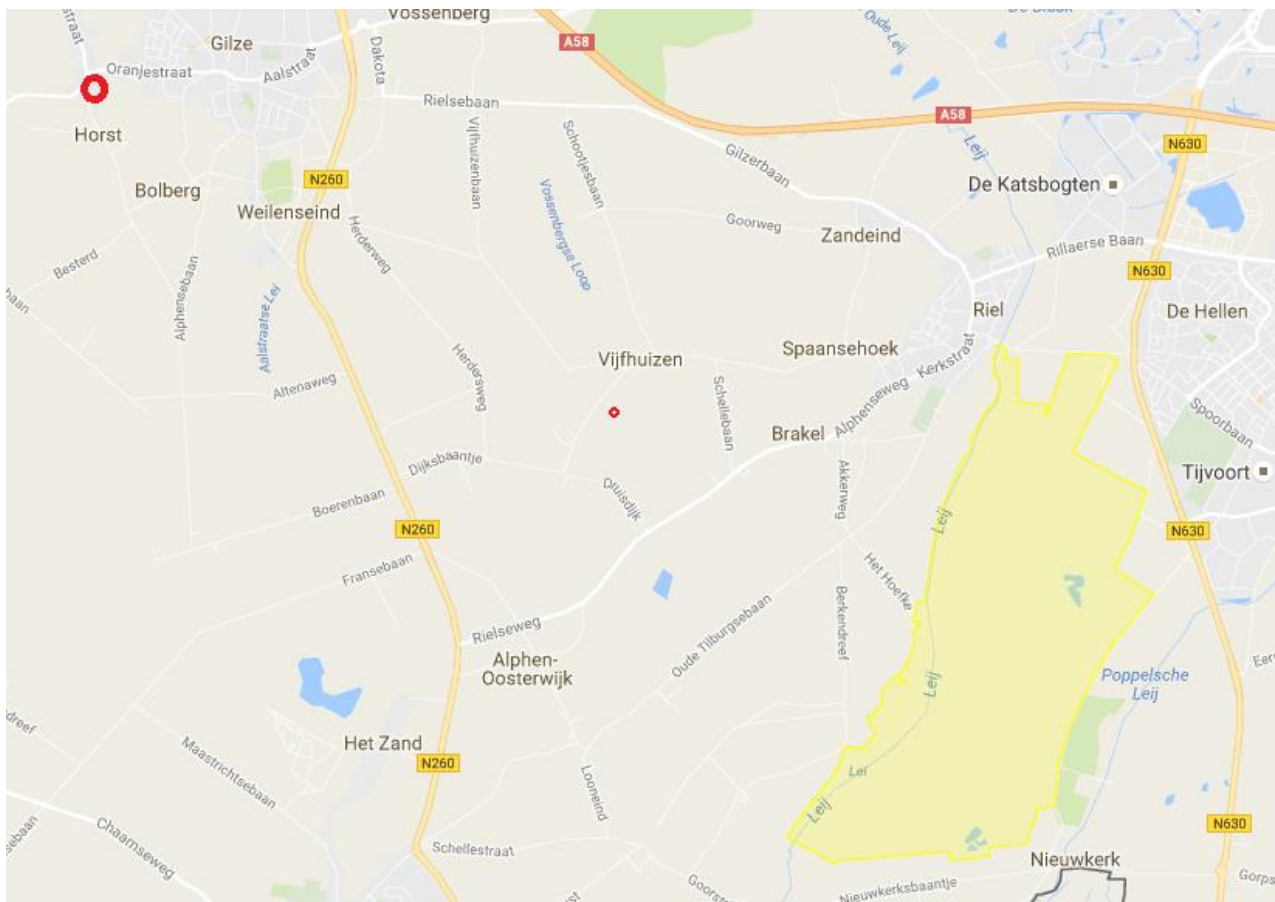
Figuur 4.1.4. Het deel van de voormalige varkensstal zonder dak.

4.2 Natuurbeschermingswet 1998

De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn 'Ulvenhoutse bos' en 'Regte Heide & Riels Laag'. Deze gebieden liggen respectievelijk op zo'n 6,6 en 7,3 kilometer van het plangebied (zie figuren 4.2.1. en 4.2.2.).

Figuur 4.2.1. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Ulvenhoutse bos' (geel weergegeven). Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>.

Figuur 4.2.2. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Regte Heide & Riels laag' (geel weergegeven). Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>.

Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands liggen op grote afstand van het plangebied (meer dan 10 kilometer). Verder maakt het plangebied geen onderdeel uit van een Nationaal Landschap.

4.3 Natuurnetwerk Brabant

Het plangebied ligt op circa 830 meter afstand van het NatuurNetwerk Brabant (NNB). Zie figuur 4.3.1.

Figuur 4.3.1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNB (lichtgroen weergegeven).
Bron: website Provincie Noord-Brabant <http://kaartbank.braabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>.

4.4 Flora- en faunawet

Zoogdieren

In het plangebied zijn geen holle bomen aanwezig. De open stootvoegen in de te slopen woning bevinden zich op 30 cm hoogte (te laag om voor vleermuizen als invliegopening te dienen) en de gevelbetimmering onder het dak (zie figuur 4.4.1) sluit naadloos op de gevel aan (zie figuur 4.4.2). De te slopen woning en aangrenzende schuur bevatten dus geen vleermuisverblijven.

De overkapping van het voormalige zwembad bevat geen enkele opening en het dak en de gevels van het vervallen schuurtje (5 in figuur 4.1.1.) zijn volledig enkelwandig. De holten tussen de eternieten golfplaten daken en de onderliggende plafonds op de schuur, de voormalige koeienstal en de voormalige varkensstal (respectievelijk nummers 2, 4 en 9 in figuur 4.1.1.) zijn te open (tochtig) voor vleermuizen. Bovendien zijn al deze holten volledig met een boomcamera geïnspecteerd, waarbij geen vleermuisuitwerpselen werden aangetroffen. Het is daardoor uitgesloten dat er vleermuisverblijven in het plangebied aanwezig zijn.

Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van overige zoogdieren zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Tabel 4.4.1 geeft de beschermde zoogdiersoorten weer die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Figuur 4.4.1. Gevelbetimmering aan de noordzijde van de woning.

Figuur 4.4.2. Detail van de gevelbetimmering aan de noordzijde van de woning.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)	X		
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Egel (<i>Erinaceus europeus</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		
Wezel (<i>Mustela nivalis</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.4.1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Vogels

Tijdens het veldbezoek werden geen jaarrond beschermde vogelnesten of overige strenger beschermde vogelnesten waargenomen. Onder de onderste rijen dakpannen op de woning en de aangrenzende schuur is onvoldoende ruimte voor huismusnesten aanwezig (zie figuur 4.4.3). Het ligt echter voor de hand dat er in het broedseizoen vogelnesten in de opgaande vegetaties aanwezig zullen zijn. Verder werden er tijdens het veldbezoek een volledig en een half vergaan, verlaten huiszwaluwnest aangetroffen, onder de dakrand aan de zuidzijde van de te slopen woning.

Overige beschermde soorten

In het plangebied is geen open water aanwezig. Het is echter mogelijk dat enkele algemene amfibieënsoorten delen van het plangebied als landhabitat zullen gebruiken (zie tabel 4.4.2.). Reptielen zijn afwezig en andere beschermde soorten zijn niet te verwachten in het plangebied.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.4.2. (Potentieel) in het plangebied voorkomende beschermde amfibiesoorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Figuur 4.4.3. Onder de onderste rij pannen op de woning is te weinig ruimte aanwezig voor vogelnesten.

5. EFFECTBESCHRIJVING EN -BEOORDELING

5.1 Natuurbeschermingswet 1998

Omdat het plangebied op ruime afstand (6,6 kilometer of meer) van Natura 2000-gebieden ligt, is het niet te verwachten dat de plannen enig effect op de natuurwaarden in deze gebieden zullen hebben. Overige beschermde natuurgebieden bevinden zich op meer dan 10 km afstand.

5.2 NatuurNetwerk Brabant

Het plangebied bevindt zich op circa 830 meter afstand van het NatuurNetwerk Brabant (NNB). Het is daarom niet te verwachten dat de plannen een negatief effect op de natuurwaarden in het NNB zullen hebben.

5.3 Flora- en faunawet

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen onderstaande effecten op beschermde flora en fauna optreden:

- Door de opgaande begroeiingen tijdens het broedseizoen te rooien, kunnen nesten van broedende vogels worden verstoord, hun jongen kunnen hierdoor te lang worden achtergelaten en eieren kunnen te lang niet worden bebroed.
- Bij de werkzaamheden kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van algemene beschermde zoogdieren en amfibieën worden aangetast. Individuen kunnen hierbij worden verwond of gedood.
- Indien de woning tijdens het broedseizoen van de huiszwaluw wordt gesloopt, kunnen nesten van deze soort worden vernietigd, hun eieren en/of jongen kunnen hierdoor worden gedood. Omdat er in de directe omgeving van het plangebied meerdere alternatieve broedlocaties zijn (op het zuiden gerichte overstekende daken, zoals bij de woning en schuur aan de Chaamseweg 31), is het lokale voorbestaan van de huiszwaluw echter niet in het geding.

In tabel 5.3.1. zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt uitgelegd hoe deze overtredingen kunnen worden voorkomen.

Soort	Beschermingscategorie FF-wet	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Tabel 1		X		X	
Algemene in opgaande vegetaties broedende vogels	Vogels			X	X	X
Huiszwaluw	Vogels			X	X	X

Tabel 5.3.1. Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Zie Bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorieën.

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Vanwege de lokale aard van de werkzaamheden en de grote afstand tussen het plangebied en nabijgelegen Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten, zijn er geen negatieve effecten op deze beschermde gebieden te verwachten. Hierdoor is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

6.2 *NatuurNetwerk Brabant*

Omdat er geen negatieve effecten op het NNB zijn te verwachten, zijn er op dit punt geen bezwaren vanuit het provinciale natuurbeleid.

6.3 *Flora- en faunawet*

In het plangebied komen mogelijk zoogdieren en amfibieën voor, die onder de Flora- en faunawet zijn beschermd. Het gaat om algemeen voorkomende soorten (Tabel 1-soorten), waarvoor op grond van 'AMvB artikel 75' een algemene vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud. Dit houdt in dat deze soorten verstoord mogen worden, zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Wel geldt altijd de Algemene Zorgplicht: deze houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten altijd zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Om aan de algemene zorgplicht te voldoen, moeten tijdens het werk aangetroffen dieren zo snel mogelijk naar een aangrenzende locatie buiten het plangebied worden verplaatst.

In de te slopen woning bevinden zich twee nestlocaties van de huiswaluw. Huiswaluwen, hun nesten, eieren en jongen zijn krachtens de Flora- en faunawet beschermd. De huiswaluw behoort daarnaast tot de 'omgevingschecksoorten', dat zijn soorten waarvan het lokale voortbestaan dient te worden gewaarborgd middels een zogenaamde 'omgevingscheck' (Dienst Regelingen, 2009). Dat is gebeurd in paragraaf 5.3., door aan te geven dat er in de omgeving van het plangebied voldoende alternatieve broedlocaties aanwezig zijn.

Om verstoring en/of sterfte van huiswaluwen, hun jongen, eieren en nesten te voorkomen dient de woning in het plangebied buiten de broedtijd van de huiswaluw te worden gesloopt; dus buiten de periode 15 april - 31 augustus. Indien dit niet haalbaar is, dan dient de dakoversteek aan de zuidzijde van de woning buiten de periode 15 april – 31 augustus te worden gesloopt. Hiermee wordt voorkomen dat er nog huiswaluwen gaan nestelen, zodat de woning vervolgens jaarrond kan worden gesloopt.

In de te rooien vegetatie komen in het broedseizoen mogelijk beschermde vogelnesten voor. Het gaat om vogels waarvan het nest niet jaarrond wordt beschermd en waarvoor geen omgevingscheck nodig is. Verstoring van broedvogels kan worden voorkomen door het verwijderen van struiken en bomen buiten het broedseizoen uit te voeren (buiten de periode 15 maart – 15 juli). Door naleving van deze mitigerende maatregel worden ten aanzien van vogels geen overtredingen van de Flora- en faunawet begaan.

Literatuur

- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.

Bijlage 1. Flora- en faunawet

Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'-beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' –zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - Dwingende redenen van openbaar belang;
 - Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom;
 - Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
 - Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
 - Bestendig gebruik;
 - Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zg. uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

- 4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.